

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1435/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413216281
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6413216281.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľky X.P.Y.XX. odenej U., bytom O., N. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Matalom, Advokátska kancelária Lučenec, M. Rázusa č. 19, proti odporcovi: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho č. 16, o určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 18C/82/2013-100 zo dňa 1. augusta 2014, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Navrhovateľke sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8200029414 zo dňa 30. 04. 2010, uzavretá medzi navrhovateľkou a odporcom je neplatná a odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania v sume 323,13 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu navrhovateľky advokáta JUDr. Matalu. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy slúžila na zabezpečenie pohľadávky vzniknutej z poskytnutého úveru s tým, že navrhovateľka ako slabšia strana (spotrebiteľka) nemohla ovplyvniť aký inštitút zabezpečenia úveru si zvolí odporca a ani obsah dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňoval odporcovi obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa vykonávali zrážky zo mzdy navrhovateľky bez toho, aby boli nároky odporcu uplatňované zo zmluvy o úvere preskúmané súdom, pričom ten si mohol uplatňovať akýkoľvek nárok bez ohľadu na to, či takýto nárok bol odôvodnený alebo nie. Z celého konania odporcu podľa neho vyplýva, že účelom zabezpečenia jeho pohľadávky bolo, aby vylúčil zo súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči navrhovateľke, pričom pohľadávku vymáhal aj napriek tomu, že navrhovateľka čiastočne splácala poskytnutý úver s tým, že splatila viac ako bola poskytnutá istina úveru a odporca napriek tomu pokračoval vo vykonávaní zrážok zo mzdy navrhovateľky. Dohoda bola formulovaná jednostranne v neprospech navrhovateľky ako spotrebiteľa. Podľa článku III sa majú zrážky zo mzdy vykonávať až do doby, pokiaľ odporca písomne neoznámí zamestnávateľovi (zrejme navrhovateľky), že všetky jeho pohľadávky sú splatené. V článku V dohody je uvedené, že dlžník nemá právo takúto dohodu vypovedať, odstúpiť, prípadne inak ukončiť. Súd takéto dojednanie považoval za neprijateľné podmienky, ktoré robia Dohodu neplatnou. Okrem toho, podľa názoru okresného súdu, Dohoda mohla zabezpečovať len pohľadávku, ktorá existuje v čase jej uzavretia, avšak ako vyplýva zo zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 30. 4. 2010 tak v tento deň bola uzavretá aj Dohoda, avšak v takýto deň pohľadávka vzhľadom na charakter úveru (revolvingový úver) neexistovala, splatnosť prvej splátky nastala až 19. 06. 2010 a pohľadávka tak vznikla až po uzavretí dohody o zrážkach zo mzdy.

Taktiež okresný súd v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje označenie platiteľa mzdy ako základnú náležitosť takéhoto právneho úkonu, a preto je v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatná. Dohoda obsahovala neprijateľné podmienky, ktoré boli navrhovateľke vnútené odporcom a neobsahovala všetky zákonné náležitosti.

Okresný súd vec posúdil podľa ust. § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 2 a § 551 ods. 1 OZ, o náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa zásady úspechu podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. Navrhovateľke ako úspešnej účastníčke priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 323,13 € za zastúpenie advokátom podľa vyčíslenia uvedeného v dôvodoch rozhodnutia.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej 15 dňovej lehote odporca. Namietal, že súd neuvádza na základe aplikácie akého právneho predpisu dospel k záverom, ktoré vyplývajú z odôvodnenia, a to, že dohoda o zrážkach zo mzdy môže zabezpečovať len pohľadávku, ktorá existuje v čase jej uzavretia, a nie aj prípadne pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti, a že za deň vzniku pohľadávky veriteľa považuje deň splatnosti prvej splátky úveru, z. j. 19. 06. 2010. Navrhovateľka nečerpala úver zo svojho bankového účtu, ale úver jej bol veriteľom poskytnutý bezhotovostným prevodom na jej účet v banke uvedený v zmluve o revolvingovom úvere v deň uzavretia zmluvy. Namietal aj záver súdu o tom, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatným právny úkonom, pretože neobsahuje označenie platiteľa mzdy ako základnú náležitosť takéhoto právneho úkonu. Občiansky zákonník, ktorý upravuje v § 551 dohodu o zrážkach zo mzdy, ani žiadny iný právny predpis, neustanovuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí obsahovať označenie platiteľa mzdy. Tvrdenie súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatný inštitút pre obchádzanie právnej úpravy na ochranu spotrebiteľa vyplývajúcej z unijného práva, ako aj z právneho poriadku SR je právne neopodstatnené a založené na skutočnostiach, ktoré s dohodou o zrážkach zo mzdy nemajú žiadnu vecnú a právnu súvislosť. Právo Európskej únie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by túto otázku riešilo. Poukázal na novelu zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinnú od 1. mája 2014, pričom podľa § 5a ods. 1 písm. a) neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, 12cd/ iba že táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. V odôvodnení rozsudku absentuje akýkoľvek skutočný právny argument, ktorý by spochybnil platnosť uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy, resp., z ktorého by vyplýval rozpor dohody o zrážkach zo mzdy so súčasťou právnou úpravou SR, tak aj s právom EÚ. Rozsudok okresného súdu z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. h) a podľa § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O. s. p. žiadal zmeniť a návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietnuť, pričom si uplatnil zároveň aj právo na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Okresný súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 30. 04. 2010 č. 820029414 uzavretej medzi účastníkmi konania predovšetkým z toho dôvodu, že navrhovateľka ako slabšia strana v zmluvnom vzťahu s odporcom, nemohla ovplyvniť aký inštitút zabezpečenia úveru si zvolí odporca a nemohla tiež ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy, pričom inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňoval odporcovi obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z unijného práva, ako aj z právneho poriadku SR, nakoľko na základe nej sa vykonávali zrážky zo mzdy bez toho, aby boli nároky odporcu uplatňované zo zmluvy o úvere preskúmané súdom, pričom ten si mohol uplatňovať akýkoľvek nárok bez ohľadu na to, či takýto nárok bol dôvodný alebo nie. Podľa názoru okresného súdu účelom takéhoto zabezpečenia jeho pohľadávky bolo, aby vylúčil zo súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči navrhovateľke.

Podľa § 551 ods. 1 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je síce zákonom povolený inštitút zabezpečenia peňažnej pohľadávky, zároveň však je nutné dodať, že pokiaľ sa takáto dohoda uzatvára vo vzťahu, kde povinnou osobou je spotrebiteľ, ide o dojednanie, ktoré svojou podstatou vylučuje súdnu ochranu spotrebiteľa, vylučuje spod súdneho prieskumu uplatňovanú pohľadávku voči spotrebiteľovi. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“ /viď § 53 ods. 1, veta prvá, OZ/). Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 52 ods. 2 OZ). Z ods. 3 § 53 OZ naopak vyplýva, že ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Ktoré podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné, je zakotvené v ust. § 53 ods. 4 OZ, pričom v ods. 5 toho istého ustanovenia je zakotvené, že neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Keďže ale okresný súd považoval dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy v súdnej veci za právny úkon, ktorý obchádza zákon, správne považoval okresný súd tento právny úkon za neplatný podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Na tomto závere nemení nič ani tá skutočnosť, že odvolací súd sa nestotožňuje s ďalšími závermi okresného súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy môže zabezpečovať len pohľadávku, ktorá existuje v čase jej uzavretia. Dohodou o zrážkach zo mzdy je možné zabezpečiť aj pohľadávku z revolvingového úveru (pokiaľ je táto individuálne dojednaná), takáto dohoda je však účinná až po tom, ako veriteľova pohľadávka bude zročná. Zrážky, teda, možno vykonať až po zročnosti veriteľovej pohľadávky.

Odvolací súd sa nestotožňuje ani so záverom okresného súdu, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí obsahovať aj označenie platiteľa mzdy, ako základnú náležitosť takéhoto právneho úkonu. Aj keď k uvedenej problematike zatiaľ nezaujala stanovisko relevantná judikatúra súdov, podľa názoru odvolacieho súdu z ust. § 551 OZ nevyplýva povinnosť v dohode označiť platiteľa mzdy. Dohoda nemusí obsahovať konkrétne určenie platiteľa mzdy vzhľadom k tomu, že veriteľ vstupuje do právneho vzťahu s platiteľom mzdy okamihom predloženia dohody (viď § 551 ods. 2 OZ), ktorým sa určuje aj poradie vykonávaných zrážok. Povinnosť zrážať konkrétne splátky zo mzdy postihuje vždy toho, voči komu má povinný inak právo na výplatu mzdy alebo iných príjmov. Odvolací súd, teda, nesúhlasí so stanoviskom prezentovaným v publikácii Občiansky zákonník - stručný komentár, tretie doplnené a prepracované vydanie autorov Peter Vojčík a kolektív, Iura edition, 2010, str. 731, a naopak, stotožňuje sa so stanoviskom - právnym názorom vysloveným v publikácii Občiansky zákonník pre prax (komentár), II. (§ 136 - § 587) autora Jaroslava Krajču, vydaného vydavateľstvom Eurounion, 2015, str. 2395.

Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil aj vo výroku o náhrade trov konania, aj keď tento výrok rozsudku okresného súdu zvlášť napadnutý odvolaním nebol, ale ide o výrok, ktorý je závislý od rozhodnutia vo veci samej v zmysle ust. § 206 ods. 2 O. s. p. S rozhodnutím okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p. .

Navrhovateľka bola plne úspešná aj v odvolacom konaní, preto taktiež podľa zásady úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 O. s. p., v odvolacom konaní v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p.) má právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si ale v odvolacom konaní neuplatnila, návrh na ich priznanie nepodala (§ 151 ods. 1 O. s. p.), preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.